

Festival Buitengoed X11

Mocht je tijdens de laatste dagen van de zomervakantie toevallig in de buurt van Buitengoed de Boomgaard in Bunnik zijn geweest, dan had je daar het team van X11 tegen kunnen komen. We organiseerden daar een festival. We zijn ons ervan bewust dat dat wat vreemd klinkt, een festival ten tijde van alle coronamaatregelen. In de vakantie, met voornamelijk collega's. We leggen hieronder graag uit hoe we hiertoe kwamen, wat we hebben gedaan en wat het ons heeft opgeleverd.

Reflectie

Toen de lockdown-maatregelen in juni werden versoepeld en we weer vanuit een schoolgebouw konden werken hebben we momenten georganiseerd waarop we in kleine groepjes met collega's terug- en vooruitkeken. Wat had het ons gebracht, het lesgeven op afstand? En wat misten we? We werden hierbij geholpen door Eefje Teeuwisse en Stefan van Langevelde van Take A Step. Zij begeleiden ons met enige regelmaat bij dit soort processen, zo waren ze op een eerder moment ook betrokken bij het gezamenlijk schrijven van het schoolplan.

Verbinding, betekenis en leervragen

Veel collega's hebben het tijdens de lockdown lastig gevonden om de verbinding te blijven ervaren. Verbinding met onze leerlingen en met elkaar. Maar ook verbinding met dat wat ons onderwijs interessant maakt; uitdaging in inhoud en werkvorm, creativiteit, betekenis en lef. We merkten hoe die verbinding onderdeel is van de cultuur en kracht van X11. Ook werd duidelijk dat we allemaal wel een leervraag hadden rondom het hele vormgeven van onlineonderwijs. Technische leervragen over onlineonderwijs, maar ook vragen over de juiste didactiek bij blended (mengvorm) of totaal onlineonderwijs. We wilden leren hoe we beter het betekenisvolle gesprek konden voeren via een online verbinding.

Ook van de leerlingen hoorden we terug dat zij vooral elkaar, de betekenis en uitdaging van het onderwijs hadden gemist. Opdrachten op afstand zonder betekenisgeving (of in ieder geval zonder docent in de klas die het thema 'levend' kon maken) voelden soms nutteloos aan. Het inleveren van een weektaak is echt iets anders dan wat leren. Leerlingen gaven aan dat ze meer uitleg en ondersteuning nodig hadden om het onlineonderwijs goed te kunnen volgen.

Summerschool wordt festival

Als dit de evaluatie is dan wil je hier iets mee. Eefje Teeuwisse opperde een summerschool, een periode waarin medewerkers de tijd zouden kunnen nemen om zich met elkaar over deze thema's te buigen. Summerschool werd al snel een festival en zo geschiedde.

Scenariodenken

Richting de zomervakantie werd natuurlijk al vrij snel helder dat de corona-periode nog niet achter ons lag. Welke maatregelen en welke invloeden corona zou gaan hebben op de maatschappij, konden we ook toen nog niet uittekenen. Wel konden we hierin verantwoordelijkheid nemen, door ons voor te bereiden op diverse scenario's (leerlingen thuis, klas thuis, docent(en) thuis, schoolgebouw deels dicht).

Het voorbereiden op diverse scenario's (en het leren

denken in scenario's) maakt dat we ons onderwijs kunnen bijstellen wanneer de omstandigheden veranderen. We willen daarmee bewerkstelligen dat het ons kenmerkende onderwijs en de kwaliteit daarvan in ieder scenario zoveel mogelijk gewaarborgd blijft.

Focus van het programma

We wilden ons bij de programmering van het festival focussen op de leervragen die tijdens de lockdown waren ontstaan. Collega's konden aangeven welke leervragen zij hadden rondom thema's als; community, digitale didactiek, ontwikkelingsgericht onderwijs en het toekomstige onderwijs op X11. Deze leervragen waren leidend bij het zoeken en selecteren van experts uit het vakgebied. Keimpe de Heer en Frank Evers van Perfect Storm; een ontwerp bureau met veel ervaring en expertise op gebied van digitale media, hebben voor sprekers en workshops gezorgd rondom online- of blended onderwijs. Wat vraagt dit van je op de gebieden van didactiek, organisatie en pedagogisch handelen? Hierbij ging het altijd om het leren ontwerpen van onderwijsvormen die gaan over verbinding en betekenis en minder over ICT-tools om leren te automatiseren. Ook hebben we kunnen leren hoe een docent zorgt voor goede monitoring van ontwikkeling, zonder te vervallen in extrinsiek belonen en straffen, wat erg goed past bij onze visie op ontwikkelingsgericht onderwijs.

Take a Step heeft continu gezorgd voor verduidelijking en verbinding van en met onze onderwijsvisie. Hiervoor hadden ze bijvoorbeeld een toekomsttent ingericht waarin we geschetst hebben waar het onderwijsgebouw van de toekomst aan zou moeten voldoen. Ook hebben we samen de onderwijsweek van onze dromen ontworpen. Er zijn acteurs ingezet om ons te laten oefenen met online en offline gesprekstechnieken. Ook sloten ze elke dag af met een Daily X11-show waarbij we in twintig minuten de opbrengst van de dag met elkaar deelden.

Het denken en ontwerpen in toekomstige scenario's is als oefening herhaaldelijk teruggekomen. Dit deden we zowel tijdens de meer technische als bij de reflectieve workshops. Deze vaardigheid zal voor ons en leerlingen van steeds grotere waarde worden in een snel veranderende wereld. Het hele programma is terug te vinden op de [website van het festival](#).

Spannend

Het organiseren van bijeenkomst in deze tijden is ook spannend. Want hoezeer we de noodzaak ervan inzagen en hoezeer we het coronaproof georganiseerd hadden, het gedrag van alle deelnemers is uiteindelijk bepalend of het veilig en daarmee succesvol kan zijn. Tegelijk is het ook noodzakelijk om weer met elkaar te oefenen. Je kan als school met 100 medewerkers en bijna 1000 leerlingen alleen een redelijk veilige plaats zijn, wanneer je jezelf en elkaar aan de juiste maatregelen houdt en herinnert. En 1,5 meter afstand is dan echt heel veel!

Uitkomst

We zijn heel blij met ieders inzet en kunnen terugzien op een veilig festival, waarbij we echt de tijd en ruimte hebben gehad om opnieuw verbinding aan te gaan met elkaar. We hebben de afgelopen weken direct effect gevoeld van de lessons learned met betrekking tot gespreksvoering, coaching, scenario denken, inzet van digitale middelen, brainstormen over toekomstige samenwerkingen en een toekomstig gebouw. Het was ook goed dat we op het festival al geoefend hebben met het aanhouden van 1,5 meter afstand tot elkaar. Daardoor waren we eenmaal op X11 hier weer beter scherp op. Hoewel de opstart van een schooljaar in coronatijd, op 3 verschillende locaties, met veel nieuwe collega's echt niet altijd vlekkeloos verliep, hebben we met elkaar een krachtige samenwerking opgebouwd wat hopelijk voelbaar is voor de leerlingen en ouders.

Kernwaarden

Binnen de NUOVO-scholengroep verhouden we ons tot vijf kernwaarden waarvan we samen vinden dat die een belangrijke onderlegger vormen voor ons onderwijs en beleid.

Als je kijkt naar de eerste kernwaarde verbinding, dan wordt deze beschreven als het zoeken naar aansluiting met leerlingen, medewerkers, mensen en organisaties in onze maatschappelijke omgeving, waarbij er voor iedereen plek is. Op het festival hebben nieuwe en ervaren medewerkers van X11 elkaar ontmoet, zijn we in gesprek gegaan met workshopleiders die werkzaam zijn op universiteiten, hogescholen en of als zelfstandig ondernemer. En werden we soms vrolijk afgeleid doordat een van de kinderen van een collega vanuit de BSO op het festival aan kwam schuiven. Verbinding was natuurlijk zowel aanleiding als doel van het festival en als we de reacties van de deelnemers beluisteren is dat ook waar het festival aan heeft bijgedragen.

Lef wordt als tweede kernwaarde omschreven als het opzoeken van grenzen wanneer het betekenisvolle verandering brengt en het niet loslaten van elkaar wanneer het lastig wordt. Betekenisvolle verandering werd ons doel, maar het festival is ook een betekenisvolle interventie geweest waar het ging om het weer

in verbinding raken met elkaar. De festivalvorm was voor ons nieuw en bracht in een tijd waarin veel feesten, reizen en festivals niet doorgingen een extra vibe mee, die ons enorm veel positieve energie heeft opgeleverd. Lef tonen betekent wel dat je tegelijkertijd ook verantwoordelijkheid moet nemen. Door bijvoorbeeld uiterst zorgvuldig na te gaan of alle maatregelen rondom Corona op te volgen bleven. Wat gelukkig zo was.

De kernwaarde moreel wordt omschreven als het sturen op kansengelijkheid, waarbij de toekomst niet ligt in economisch gewin maar in een democratisch duurzame samenleving met zorg voor elkaar en onze omgeving. Deze kernwaarde kwam terug in verschillende onderwijs-ontwikkelingsessies. In de workshop weg uit het schoolgebouw waren we bezig met het ontwerpen van onderwijs op heel verschillende locaties in de stad, waarbij leerlingen zelf zeggenschappen hebben waar ze leren. In een andere sessie werkten we aan de ontwikkeling van internationalisering op X11, door de samenwerking met scholen uit China te onderzoeken. Naar China reizen om het onderwijs daar te ervaren zou in een postcoronatijd vast heel mooi zijn, maar niet voor iedereen weggelegd. Hoe kan je het dan zo organiseren dat internationalisering wel voor ieder kind uit ieder gezin mogelijk is? Zodoende schuurt deze kernwaarde met soms naïeve initiatieven en is het goed om ze er steeds nadrukkelijk bij te houden bij ontwikkelingen in de school.

Genieten gaat over meer dan dat wat overduidelijk is. Uiteraard is het na een dag vol workshops heerlijk als er voor iedereen eten klaarstaat, dat vol liefde is bereid door lokale ondernemers. Daar past ook het luisteren naar de muziek van je collega bij en een potje volleybal. Dat je samen de dag afsluit rond een kampvuur. Maar genieten gaat over meer. Het gaat over bij jezelf bemerken dat je zin hebt in een nieuw schooljaar en

daar energie voor opdoet. Het gaat ook over plezier beleven in betekenisvol leren en samen ontwikkelen. Over het elkaar uitdagen om na te durven denken, over een nog onbekende toekomst en het vormgeven daarvan.

Zelf leiden: we willen werken vanuit onze kwaliteiten en vanuit onze visie op onderwijs, ook wanneer omstandigheden onvoorspelbaarder zijn. We merkten tijdens de lockdown-periode dat ons onderwijs - ondanks creatieve initiatieven zoals de blij activiteiten, vakantieboeken en onderwijs in culturele instellingen - niet de kwaliteit had waarvoor we willen instaan. Deze constatering maakte ons ook bewust van de verantwoordelijkheid om dat te veranderen. Door in de zomervakantie een festival te organiseren, hebben we onszelf 'tijd' gegeven om ons gedegen voor te bereiden op diverse onderwijsscenario's en daarbinnen het onderwijs dat typerend is voor X11 vorm te geven.

We hebben er samen voor gezorgd dat we ons comfortabeler kunnen voelen binnen onvoorspelbaarheid waardoor we de kwaliteit van ons onderwijs beter kunnen blijven waarborgen. Behalve het nemen van leiding over de kwaliteit van het onderwijs voor aankomend schooljaar (en daarna), was er op het festival ruimte om zelf op te halen wat voor jouw persoonlijk ontwikkeling relevant was en om hierin je eigen dagprogramma vast te maken.

In gesprek

Mocht je naar aanleiding van dit artikel vragen hebben of in gesprek willen, neem dan contact op met [Marion](#), [Jeppe](#) of [Moniek](#). We willen nadrukkelijk niet pronken met het festival, maar we willen wel laten zien wat er mogelijk is wanneer je met een team naar creatieve oplossingen zoekt. We willen hier uiteraard graag over in gesprek met geïnteresseerden.